

ئايا پۆژوو گرتنه كەت

وەك پۆژوو گرتنى پيغەمبەرە ؟

مامۆستاين: عدنان بارام و على عبدالله

وہبە تايبە تيش رۆژوو وپە رستشە کانی رەمە زان کە ھۆکارێکی گەورەى نزیک بوونە وەو خۆشە وپیستی یە لە لای خواى پەرەردگار و ھۆى زیاتر لە خواترسان ولى نزیک بوونە وە یە تى، پیویستە لە سەر ھەموو موسلمانیک ھەولئى ئەو بەدات کە بە شەکانى ئەم پەرستشە بە شیۆھ یە کە ئە نجام بەدات کە لە گەل قورئانى پیرۆز و فەرموودە و سوننە تە کانی پیغەمبەرى خوادا (ﷺ) تەواو بە رامبەر بى. بە لام دەبینن زۆریک لە پۆژوہ وانان مەرجى دووہ میان وەکو پیویست تیدانى یە لە پۆژوگرتنە کە یان .

واتە: بە گویرەى شەریعت و سوننەت پۆژوہ کانیان ناگرن بە تەواوى ، بە لکو زۆر شتى داھینراو و بى شەرىعى یان تیدا بە دى دەکریت. کە ئەو سەرپیچی و بى شەرىعى و داھینراوانە بە گشتى دەبنە ھۆى لە دەست چونی ئە جرو پاداشتى تەواو، وە ھەیانە گوناھیشیان بۆ دەنوسریت و تاوانبارو قەرزداریش دەبنە وە لە سەرى .

بى گومان پۆژوو گرتن یە کیکە لە پوکنە کانی ئیسلام ، وە عیبادە تیکى مەزنە " بە لام شتیکی بە لگە نەویستە کە ئەم عیبادە تەش وەکو تیکرایى عیبادە تە کانی تر بۆ گیرابونى لە لایەن خوا پیویستى بە دوو مەرج ھە یە :

یە کە م : عیبادە تە کە بۆ خوا بکریت بە تاک و تەنھایى بە بى ھیچ مەرام و مەبەستىکی تر. ئە گینا شیرک دەکە ویتە ناو عیبادە تە کە وە .

دووہ م : بەو شیۆھ یە ش عیبادە تە کە بۆ خوا بکریت کە پیغەمبەرى خوا ﷺ کردوویە تى و ئاماژە ی بۆ کردووە ، واتە عیبادە ت کردنە کە موافقى شەریعت و سوننەتى نیردراوہ کە ی خوا بیت . ئە گینا بیدعە و شتى داھینراو دەکە ویتە ناو عیبادە تە وە . وە لە جیاتی پاداشتیش سزای دەکە ویتە سەر .

کە وابوو پیویستە مرقى موسولمان لە ھەموو عیبادە تە کانیدا بە گشتى نیە تى خۆى تەنھا کات بۆ اللہ ، وە بەو شیۆھ یە ش ئە نجامى بەدات کە سوننە تە .

سه ریچی و داهیئراوه کانی

رۆژوه وان:

یه کهم / هه ندیک داهیئراوه که
له پیش مانگی ره مه زان ده کربت:

۱ - به کارهینانی ژمیریاری
که ردوونی "الحساب الفلکی" له ده دست
پیکردنی مانگی ره مه زان:

پرسیار کرا له "اللجنة الدائمة للبحوث
العلمية والإفتاء" - شیخ محمد بن صالح
العثیمین - رحمه الله - وشیخ عبد الله بن
عبد الرحمن الجبرین - سه بارهت به
به کارهینانی ژمیریاری که ردوونی
واته "الحساب الفلکی" له ده دست پیکردنی
مانگی ره مه زان که ئایا ره وایه یان نا؟

ئه وانیش له وه لامدا فه رموویان: ریگه ی
شه رعی بۆ ده دست نیشان کردنی هاتنی
مانگی ره مه زان بینینی چاوه هه ره وه کو
پیغه مبه ری خوا ﷺ فه رموویه تی: "صُومُوا
لِرُؤْيَتِهِ وَأَفْطِرُوا لِرُؤْيَتِهِ" (۱) واته: به بینینی
مانگ رۆژوو بگرن و به بینیشی وازی لی
بهینن، واته به بینینی مانگی ره مه زان
بۆ ده دست پیکردن و به بینینی مانگی
شه وال بۆ کۆتایی پیهینان.

پاشان به کارهینانی ژمیریاری یه
که ردوونیه کانیان به نامۆ و بیدعه داناه،
وفه رموویانه نابی ئه نجام بدری (۲).

پیغه مبه ری خوا ﷺ فه رموویه تی:
"إِنَّا أُمَّةٌ أُمِّيَّةٌ لَّا نَكْتُبُ وَلَا نَحْسِبُ، الشَّهْرُ
هَكَذَا وَهَكَذَا" (۳).

پیشه و "النووي" فه رموویه تی
که زانایان فه رموویانه: أُمِّيَّة: واته ئیمه
که لیکین له سه ره وه ماوین که له سه ری
له دایک بووین نه ده نووسینه وه
ونه "حساب" یش ئه کهین (۴). هه ره ها
پیشه و "ابن حجر" فه رموویه تی: "والمراد
بالحساب هنا حساب النجوم... بل
ظاهر السياق يُشعر بنفي تعليق الحكم
بالحساب أصلاً" (۵).

که واته: به کارهینانی ژمیریاری یه
که ردوونیه کان کاریکی ناره و بیدعه
وداهیئراوه و نابی پشتی پی ببه ستری بۆ
ده دست نیشان کردنی هاتنی مانگی
ره مه زان یان کۆتایی هاتنی.

۲ - گرتنی رۆژوو ی گومان "یوم
الشك" به نیه تی ئیحتیات کردن:

چونکه ئه م کرداره پیچه وانه ی
سوننه تی پیغه مبه ری خوایه ﷺ هه ره وه کو

(۲) فتاوی رمضان. أشرف بن عبدالصمد ۱ (۶۰/۶۳).

(۳) البخاری (۱۹۱۳)، و مسلم (۱۰۸۰).

(۴) شرح صحیح مسلم (۱۹۲/۷).

(۵) الفتح (۱۵۱/۴).

(۱) البخاری (۱۹۰۹)، و مسلم (۱۰۸۱).

له "عمار" هره په زای خوی لې بیت -
 نه گېرته وه که فېرموویه تی:

"مَنْ صَامَ الْيَوْمَ الَّذِي يُشْكُ فِيهِ فَقَدْ
 عَصَىٰ أَبَا الْقَاسِمِ" (۶).

واته: نه وکسه سی نه و پڼه به رڼو
 بیت که خه لکی لې ی به گومانه که
 په مه زانه یان نا نه و سه ریچی
 فېرمانی "أبا القاسم" ی کړدوه
 که پیغمبره خویه ﷺ . هره ها "أبو
 هریره" په زای خوی لې بیت
 له پیغمبره ری خواوه ﷺ بومان
 نه گېرته وه که فېرموویه تی:

لَا يَتَقَدَّمَنَّ أَحَدُكُمْ رَمَضَانَ بِصَوْمٍ يَوْمٍ أَوْ
 يَوْمَيْنِ، إِلَّا أَنْ يَكُونَ رَجُلٌ كَانَ يَصُومُ
 صَوْمَهُ، فَلْيَصُمْ ذَلِكَ الْيَوْمَ" (۷).

واته: نابی که سی له نېوه پیچی
 په مه زان بکه وی به پڼووی پڼیک یان
 دووان به نیازی ئیحتیات کړدن، به لأم
 نه گره که سینک له نېوه نه و پڼه له گه ل
 پڼی پڼووی سوننه تی جووت بوو با
 به پڼووی بیت بویه گړنتی پڼووی پڼیک
 یان زیاتر بهر له په مه زان به نیازی نه وه ی
 نه وه کو پڼیک پڼووی په مه زانی بفه وتی،
 بیدعه یه ونابی بکری جگه له و که سانه ی

که نه و پڼه له گه ل پڼی پڼووی
 سوننه تیاندا هاوکات نه بی.

دووهم / نه و بیدعانه ی که له نیه ت

هینانی پڼوودا ده کری:

۱- نیه ت هینان به زمان:

وتنی نیه ت له کاتی پڼوودا بیدعه یه،
 چونکه نیه ت نیازی دلله وشوینه که شی
 دلله نه ک زمان، هره بویه هینانی به زوبان
 شتیکی داهینراو وخرایه باهه ندی
 خه لگیش به چاکی بزانی (۸).

هره ها له باره ی "نیه ت" هوه پرسیار
 کرا له شیخ -صالح الفوزان- بو پڼووی
 مانگی په مه زان، نه ویش له وه لأمدا
 فېرمووی:

هه مو کرداریک پیویستی به نیه ت
 هه یه وله م باره شه وه پیغمبره ری خوا
 فېرموویه تی "إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ وَإِنَّمَا
 لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَىٰ" (۹).

پڼووش وه کو هره کرداریک پیویستی
 به نیه ت هه یه به لأم پیویست ناکات که
 نه ونیه ته به زمان بوتری، بو نموننه
 بوتری (نیه تمه پڼووه ده گرم) نه م کاره
 بیدعه یه ونابی نه نجام بدری (۱۰).

(۸) "صفة صوم النبي ﷺ" فی رمضان للشيخ غلي بن حسن

والشيخ سليم الحلالی ص (۳۰)

(۹) البخاری (۶۶۸۹)، ومسلم (۱۹۰۷).

(۱۰) "فتاوی الصیام: ج ۱ ص ۱۶۲-۱۶۳.

(۶) وعلقه البخاری ووصله أبو داود والترمذی وابن ماجه

والنسائی والحديث حسن .

(۷) أخرجه البخاری (۱۹۱۴) ومسلم (۱۰۸۲).

۲- دانانی پرستیه کی تاییهت بۆ وتنی
نیهت له پۆژووگرتندا:

ئەمیش دیسان په یوه ندی به خالی
یه که مه وه هه یه، به لام لیره دا ئاماره
به وه ده ده یین که له ناو خه لکداو
له کوردستانی خۆماندا هه ندی پرسته
تاییهت کراون بۆ چۆنیتی ووتنی نیهت
له مانگی په مه زاندا، که ئەم پرستانهش
هه مان حوکمی " حوکمه گشتیه که یان"
هه یه، واته ئەمانیش جائیز نی یه
ووتنیان و به داهینراوو بیدعه دائه نریت
له پوی شه ره وه ئەمهش له بهر نه بوونی
هیچ به لگه یه کی دروست که راستیه که ی
بسه لمینی چ له قورئانی پیروز یان
له فه رموده کانی پیغه مبه ر ﷺ دا. دیاره
ئەم پرستانهش به گویره ی جیاوازی
له هجه و شیوه زاره کان و جیاوازیوونی
ناوچه کانی ئه گوریت، به لام بۆ نمونه
چهند پرستیه ک باس ئەکهین، بۆ نمونه
ئەلین (نیه تمه سبهینی به پۆژوو ئەبم،
پۆژووی مانگی په مه زان، خوا وهری
گریت لیمان)، یان (نیه تمه سبهی به پۆژوو
ئەبم، پۆژووی مانگی په مه زان فه رزه
له سه رم، ئە یگرم بۆ خوا - الله اکبر)،
وه یان ئەلین (نیه تمه سوبحه ی به پۆژوو
ئەبم، پۆژووی مانگی په مه زان - سالی
ئەمسال، خوا قه بولی کات لیمان، اللهم

صل علی سیدنا محمد وعلی آله وصحبه
أجمعین) و..... هتد.

سەییەم / له بیدعه کانی بانگ دان و پارشیوکردن:

۱- بیدعه ی ئاگادار کردنه وه بۆ
پارشیوکردن.

به مه به ستی ئاگادار کردنه وه ی خه لکی
بۆ پارشیو کردن چهند شیوازیکی
بی شه رعی داهینراون وه ک:

* بانگی خه لکی ده که ن و ده لین :
هه لباستن نان بخۆن ئەمهش جوړیکی
تری بیدعه یه

* سوپانه وه به ده وری مالاندا به
لیدانی ته پل و ده ف و گۆرانی و ده هۆل
لیدان، له لایه ن پیژیکی به کری گراو بۆ
ئەم مه به سته ! وه پارشیو ده که نه وه

* یا له سه رمینه به ره کان به ئامیژیکی
دهنگی خه لک هۆشیار ده که نه وه و چهند
ئایه تیک وهۆنراوه یه ک ده لین، چهند
جاریک ئەم ئامیره به کار ده هینن.

سه یریش له وه دا، هه ره مان پیژیسه
که له کاتی ئاهه نگ و گۆرانی وتندا هه مان
ئامیر به کار ده هینن و به شه قام
وکۆلانه کاند ده پۆن.

له پاشان کاتی که مانگی په مه زان دیت
، ئەو مانگی که مانگی خوا په رستی یه
، مانگی نوێژو پۆژوو گرتنه، مانگی

و بڼه وایه کیان نی یه له ئاینی پاک و بیگه رد وپیرۆزی ئیسلامدا.

۱- ازهینان له خواردن به بیستنی بانگه وازی به ناو "الإساکیه":

ئوه وهی که له فرموده کانی پیغه مبهره وه (ﷺ) پیمان گه شتووه ئه وه یه که ازهینان له خواردن له پارشیوی مانگی ره مه زاندا به ستراره به بانگی دووه می به یانی یه وه که له کاتی دهر که و تنی گزنگی راستدا "الفجر الصادق" دا ده دریت.

وه پیغه مبهری خوا ﷺ فه رموویه تی:
(الفجرُ فجران فأما الأول فإنه لا یحرمُ الطعام، ولا یحلُّ الصلاةَ وأما الثاني فإنه یحرمُ الطعام و یحلُّ الصلاة) (۱۱).

واته: گزنگ دووانه: یه که میان که گزنگی راسته قینه نی یه، خواردن و خواردنه وه قه ده غه ناکات و نویژیش نابیت له وکاته دا بکریت، به لام دووه میان که گزنگی راسته قینه یان "راستگو" یه خواردن و خواردنه وه قه ده غه ئه کات وئه وکاته ش کاتی نویژی به یانی یه.

به پیز پوژوه وان: که واته ازهینان له خواردن و خواردنه وه له کاتی بیستنی بانگه وازی "الإساکیه" دا که بهر له بانگی به یانیدا ئه کریت بیدعه یه و پیچه وان هی

ته ویه و گه رانه وه له هه موو تاوانیک، ئه وه که سانه ده بینن پیشوازی له م مانگه ده که ن به شیوه یه کی ناشه رعی .

له بهر ئه مه پیویسته له سه ره ر موسولمانیک ئه گه ر توانای گوپینی ئه م کاره ی هه بوو پیویسته بیگوپیت به تایبه تیش بانگ دهر و پیش نویژ خوین، هه ریه که و له ولات و شاری خوئی هه ولی گوپینی بدات، ئه گه ر توانای هه بوو، وه ئه گه ر نه یوانی با له مزگه و ته که ی خویدا بیگوپیت.

ئه م پارشیو کردنه وه یه هیچ پیویست و زه رور نی یه . چونکه پیغه مبهر ﷺ ریگه ی بو ئیمه داناهه بانگدانی یه که مه له کاتی به یانیدا که به لگه یه له سه ر ئه وه ی که خوادن و خواردنه وه دروسته، وه بانگ دانی دووه میس به لگه یه له سه ر ئه وه ی که خواردن و خواردنه وه حه رامه " که واته پیویست به هیچ شتیکی تری زیاد ناکات بیکه ین به بیدعه، چونکه ئه گه ر بانگ دهره کان دوو جار بانگ بدن ئه وا پیک و ته واو دهن و ده زانرین.

۲-الإساکیه: که له پیش بانگی به یانیدا ئه وتریت (الإساک-الإساک یا أمة محمد الإساک) یان هه ر ته و زیکیکی تر که به نیازی ازهینانی خه لکی له خواردن و خواردنه وه ئه وتریت. هه موو ئه و ووتانه بیدعه یه و هیچ ئه صل

(۱۱) أخرجه ابن خزيمة والبيهقي وسنده صحيح .

له وه لأمدا فه رموى: ئه وانهى كه
په له ئه كه ن له بانگاندا وپيشى ئه خه ن
له كاتى گونجاوى خوئى به نيازى ئىحتيات
كردنه وه هه لهن و هه له شه كه يان له م
پوانه وه يه:

يه كه م: ئىحتيات كردن له
په رستشه كاندا ئه وه يه كه پا به ندى
ئنه وه بين كه له شه رعدا هاتووه،
پيغه مبه رى خوا ئه فه رموييت:
"كُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يُوَدِّنَ ابْنُ أُمِّ مَكْتوم
فَإِنَّهُ لَا يُوَدِّنُ حَتَّى يَطْلُعَ الْفَجْرُ".

نه يفه رموو تاكاتى نزيك بوونه وهى
دهر كه وتنى فه جري راستگۆ به لكو
فه رموويه تى تاكاتى دهر كه وتنى فه جري
راستگۆبو ئىحتيات كردن بو بانگ دهران
ئنه وه يه كه بانگ نه دن تاكاتى
دهر كه وتنى گزنگى راسته قينه .

دووه م: ئه وپانگ دهرانه ي كه بانگ
پيش ئه خه ن به نيازى ئىحتيات كردنه وه
خويان هه لهن وخه لكانيكى زوريش
ئه خه نه هه له يه كى گه وره تره وه به وهى
كه زوريك له وانهى كه نوپزه كانيان
به جه ماعت ئه نجام ناده ن وه كو
ئافره تان يان ئه وانهى كه پيگريكى
شه رعيان هه يه بو نه چوونيان

سوننه تى پيغه مبه ره ﷺ ، جا ئيتر به هه ر
نيه تيكه وه بيت ئه مه له لايه ك، له لايه كى
تره وه نه ك هه رپيش بانگ ده كه ويئ ،
به لكو ئه بى بزانيين كه خودى بانگه كه
پيش گزنگى راستگۆ ده درييت به نيازى
ئىحتيات كردن به گومانى خويان.

۴- پيش خستنى پارشيئو:
سوننه ته پارشيئو دوا بخريئ تا كاتى
گزنگى راسته قينه چونكه خواى گه وره
فه رموويه تى:
(وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَسْبِينَ لَكُمْ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ
الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ)^(۱۲).

وه له سوننه تدا هاتووه كه ئه وه نده ي
كاتى خويندنى په نجا ئايه ت ئه توانرييت
پارشيئو پيش بخرييت نه ك وه كو هه نديك
له موسولمانان ئه نجامى ئه دن له پيش
وه ختيكى زور زوودا^(۱۳).

۵- بانگ دان پيش دهر كه وتنى
فه جري راستگۆ به نيه تى ئىحتياته وه:
پرسيار كرا له شيخ محمد بن صالح
العثيمين - رحمه الله - حوكمى ئه و كه سانه
چى يه كه بانگ پيش ئه خه ن له كاتى
خوئى؟

(۱۲) (سورة البقرة: ۱۸۷).

(۱۳) پيشه وا الحافظ فه رموويه تى: ئايه ته كانى ناوه ندى
بن، نه دريژ و نه كورت، وه له سه ره خو بضويئريئ. الفتح

(۴/۱۶۴).

بوجه ماعت نویژه کانیان پییش له کاتی
پاسته قینه ی خوی ئه نجام بدن^(۱۴).

"إِذَا أَقْبَلَ اللَّيْلُ مِنْ هَاهُنَا، وَأَدْبَرَ النَّهَارُ مِنْ هَاهُنَا، وَغَرِبَتِ الشَّمْسُ فَقَدْ أَفْطَرَ الصَّائِمُ"^(۱۶).

چوارهم /

له بیدعه کانی بهر بانگ:

۱- دواخستنی بهر بانگ
بسه بیانوی دلنی ابون
له ته و ابوننی کات:

پیغه مبه ری خوا (ﷺ) فه رموویه تی":
لا یزال الناس بحیر ما عجلوا الفطر"^(۱۵)

واته: خه لگی هه ر له سه ر خیر
به رده و امن تائه و کاته ی په له ئه کهن
له به ریانگ دا. وه فه رمووی:
"لاتزال أُمَّتِي عَلَى سُنِّي مَا لَمْ تَنْتَظِرْ
بِفَطْرِهَا النُّجُوم"

واته: نوممه ته که م له سه ر خیر
به رده و امه تائه و کاته ی چاوه پری
دهر که وتنی ئه ستیره نه کهن بؤ
به ریانگ. که واته مانه وه ی موسلمانان
له سه ر خیر به ستراوه به په له کهن
له به ریانگ و دوانه خستنی تا کاتی
دهر که وتنی ئه ستیره.

به لگو هه ر به ئا و ابوننی خور پیویسته
رڼو ووه وان به ریانگ بکاته وه. هه روه کو
پیغه مبه ری خوا فه رموویه تی:

له وه ش زیاتر که ئه بی رڼو ووه وان زیاتر
پا به ندبی به سوننه ته کانی پیغه مبه ر
وفه رمانه کانیانه وه، پیویسته که دوور
بکه ویته وه له خو شوبه اندن به جووله که و
خاچ په رستان "اليهود والنصارى" چونکه
پیغه مبه ری خوا (ﷺ) فه رموویه تی:

"لا يزال الدين ظاهراً ما عجل الناس
الفطر، لأن اليهود والنصارى يؤخرون"^(۱۷)

که واته: په له کهن له به ریانگ سوننه تی
پیغه مبه ری ئاز زمانه ﷺ وپیچه وانه که شی
که دواخستنی ته تی سوننه تی جووله که
و خاچ په رستانه و ئه نجام دانی بیدعه یه
و خو شوبه اندنه به وان خوا په نامان
بدات.

پینجه م /

له بیدعه کانی خو به پاک راگړی

[من بدع التطهر]

۱. ئاو له دهم و لوت وهرنه دات له
کاتی ده ست نویژه ه لگرنید. ئه مه ش
که مته رخمی یه " چونکه ده بیت هه موو
ده ست نویژه گریک ئاو له دهمی و لوتی
وهر دات. به لام رڼو ووه وان غه رغه ره ی پی
ناکات و زور به لوتی ئاو هه لنامرئیت و هک

(۱۴) فتاوی رمضان ۱ / (۱۹۶ - ۱۹۷).

(۱۵) رواه البخاري (۱۹۵۷)، و مسلم (۱۰۹۸).

(۱۶) رواه البخاري (۱۹۵۴)، و مسلم (۱۱۰۰ - ۱۱۰۱).

(۱۷) رواه أبو داود (۲۳۵۳) وسنده صحيح.

هه روهها بۆزياتر دلئيا بون له وهى كه سيواك كردن به دريژايى پۆژ سوننه ته بۆ پۆژوه وان وبؤغه يريشى ، بپوانه كئيى "فتاوى رمضان: ج ۲- ص ۴۹۰- ۴۹۳" كه تييدا "شيخ محمد بن صالح العثيمين وشيخ صالح بن فوزان وشيخ عبدالله بن جبرين" هاودهنگن له سهه ر ئه وهى كه سيواك كردن بۆ پۆژوه وان سوننه ته به دريژايى پۆژ به بى تاييه ت كردنى به پيش لادانى خور له ناوه پاستى ئاسمان. هه رله و سه رچاوه يه دا شيخ "محمد بن صالح العثيمين رحمه الله" ئامازه بۆ فه رموده يه كى ضعيف ئه كات كه به لگه ي ئه و كه سانه يه كه ئه م تاييه ت كردنه ئه كه ن وبه پاستى ئه زانن ئه ويش: "إذا صُمتُمْ فاستاكوا أوّلَ النهار ولا تستاكوا آخره".

۳- به تاوان زانينى توش بوون به جه نابه ت له په مه زاندا . ئيحتلام بوون واته (جه نابه ت) رۆژوه به تال ناكاته وه ، چونكه به ئاره زوى پۆژوه وان نى يه . به لام پيوسته خوى بشوات كه توشى ئه م حاله ته هات . به هه مان شيوه ئه و ئافره ته ي توشى چه يزو نفاس ده بى ، ئه گه ر له م دوو حاله ته پاك بوونه وه له شه ودا و" خويان نه شوشت تا دواى به يانى، ئه و تاوانيان له سه ر نى يه و پۆژوه كه يان دروسته .. به لام دروست

له چه ديسدا پيغه مبه ر ﷺ فه رمانى كردوه .

(وبالغ في الاستنشاق إلا أن تكون صائماً)^(۱۸).

۲. به كار نه هينانى سيواك كاتى به پۆژوه بون به گشتى ، وه دواى نيوه پويانيش به تاييه تى له به ر پۆژوه .

ئه مه ش پيچه وانه ي سوننه ته كه ده فه رمويت :

"لولا أن أشق على أمتي لأمرتهم بالسواك عند كل صلاة"^(۱۹).

واته : ئه گه ر به قورسيم نه زانايه له سه ر ئوممه ته كه م ئه و فه رمانم پيئه كردن به سيواك كردن له هه موو نوئيژيكا . ئه م فه رموده يه ش پۆژوه وان و كه سانى تر ليك جيانا كاته وه بويه وازه ينان له سيواك كردن دواى لادانى خور له ناوه پاستى ئاسمان به ره و خورئاو بوون تاييه ت كردنيكى بى به لگه يه وئيش پيكردينشى بيدعه يه بويه ئه بينين بۆچوونى پيشه و" البخاري و ابن خزيمة" وغه يرى ئه مانيش ئه وه يه كه سيواك كردن سوننه ته له هه موو كاتيكا بۆ پۆژوه وان وبؤغه يرى ئه وانيش^(۲۰).

(۱۸) أبي داود(۲۳۶۶).

(۱۹) رواد البخاري(۸۸۷)، ومسلم(۲۵۲).

(۲۰) صفة صوم النبي ﷺ في رمضان ص(۵۳).

نی یه بڼه پیاوړې ژن که خوشوشتنه که، یان نویزه که یان دواڅخه ن بڼه کاتی دهرکه وتنی خور .

۴- پښتانه پښتانه له به پښتانه پښتانه کچی بچوک .

هرکاتیک نافرته گه یشته به توش پښتانه به به یز نه وه ده بیته به پښتانه بیته و نابیته دایکی و باوکی قه دهغه ی بکه ن له به پښتانه پښتانه "به بلگه ی نه وه ی که ته مه ی که مه ، چونکه زور له کچان توشی نه م حاله ته ده بن له ته مه نی ده سالی یان یازده سالی دا .

۵- به تاوان زانینی به کارهینانی خه نه له کاتی به پښتانه پښتانه .

پرسیار کرا له شیخ (ابن عثمان) . په حمه تی خوی لی بی نایا دروسته خه نه دان له سهر له کاتی به پښتانه پښتانه نایا پښتانه ده شکینی ؟

له وه لآمدا فرموی : (نه مه راست نی یه ، چونکه خه نه دان له قز له کاتی به پښتانه پښتانه دا هیچ کار ناکاته سهر پښتانه پښتانه ، هر وه که به کارهینانی کل و قه تری چاوو گوی که نه مانه زیان به پښتانه پښتانه ناگه یه نن و پښتانه پښتانه ناکه نه وه ه) .

۶- به تاوان دانانی تام کردنی خوارده مه نی :

مه ندی نافرته تام کردنی خواردن به تاوان ده زانن له ترسی نه وه ی که زیان

به پښتانه پښتانه یان بگه یه نیته . به لام نه مه به تاوان دانانریته نه گهر ته نها خوارده که تام بکات و قوتی نه دات .

۷- پاک پښتانه وه ی نه و نافرته تانه ی که توشی نیفاس پښتانه چل پښتانه ، وه خوقه دهغه کردنیان له نویزه پښتانه . مه ندیک نافرته پاک ده بنه وه له

نیفاس پښتانه ته واو پښتانه چل پښتانه له گه ل نه وه شدا خوی قه دهغه ده کات له نویزه پښتانه هه تا چل پښتانه که ته واو ده کات !

به لام نه م کساره هه له یه ، به لکو هرکاتیک خویله نافرته که وه سته له پښتانه پښتانه نیفاس دا " نه گهر پښتانه ته واو پښتانه چل پښتانه که ش پښتانه نه وه خوشی ده شوات و له پاشان نویزه پښتانه به جی ده گه یه نی .

گه واته پوخته ی نه م باسه نه وه یه که : نه م نافرته تانه نه گهر ، خویله که یان وه سته پښتانه چل پښتانه نه وه نویزه ده کات و به پښتانه پښتانه و حاله بڼه پښتانه که ی ، وه نه گهر خویله که ی دووباره هاته وه له و پښتانه پښتانه نه وه خویله نیفاسه و دوور ده که ویته وه له نویزه پښتانه پښتانه وچونه لای میرده که ی ، وه نه گهر خویله هاته که له چل پښتانه پښتانه کرد نه وه خویله نیفاس نی یه به لکو خویله (استحاضه) یه

۸- نه و نافرته ته ی که پاک ده بیته وه پښتانه به یانی و خوی ناشوات :

یان: (پاک بوونه وهی ئافرته پیش به یانی و خوئه شوستنی):

هه ندیک ئافرته کاتیک که پاک ده بنه وه له عاده تی خویندا که میک پیش به یانی و بوئی نه کراوه خوئی بشوات له بهر که می کات ، ئه وه خوئی قه دهغه ده کات له پۆژوو گرتن به به لگه ی ئه وه ی که به یانی داهات و هیشتا خوئی نه شوستوه .

۹- به پۆژوو بوونی ئه و ئافرته تی که خوین هاتنی به رده وامه دوا ی ئه و پۆژانه ی که عاده تی خوئی تی :

هه ندیک ئافرته ئه گهر هاتوو خوینه که شیان به رده وام بوو دوا ی ئه و پۆژانه ی که عاده تی خوئی تی " ئه و ده چن خوئیان ده شۆن و هه لسوکه وت ده که ن وه ک ئه و ئافرته تانه ی که پاک بوونه وه . ئه وه ش دروست نی یه ، چونکه که خوین هاتن به رده وام بوو له ئافرته ته که " ئه وه ده بیت دووریکه ویته وه له پۆژوو نوێژ .

شیخ (ابن عثیمین) ده فه رموی : (ئه گهر هاتوو عاده تی ئافرته ته که شه ش پۆژو یان حه وت پۆژو بوو ، له پاشان ئه و ماوه یه درێژ بوه وه و گه یشته هه شت یان نۆیان ده یان یازده پۆژو ، ئه وه ئه و ئافرته نوێژ ناکات هه تا پاک ده بیته وه ، ئه مه ش له بهر ئه وه یه چونکه پیغه مبه ر

ﷺ هیچ سنوریک ی دیاری نه کردوه بو خوینی حه یز...).

شه شه م / له بیده کانس نوێژی ته راویح و زیکرو پارانه وه :

۱. نقر صلاة التراویح . کردنی نوێژه کان به په له وه ک چۆن بالنده ده نوکی ده دات به زهوی دا بو خواردن ، وه په له کردن له خویندنی قورئان له نوێژه که دا

وه هه روه ها به کی له سه ر پیچی به کان بریتی یه له که م و کوپی کردن له به جی گه یانندن نوێژی ته راویح ، نوێژه که ته نها له پوه له تدا نوێژه ئه گینا زۆر له پوکنه کان ی نوێژ وازلی دینن وه ک وازه یینان یان له روکنی ئارام گرتن له رکوع و سوچه بردن و خیرا خویندنی قورئان و تیکه ل کردن ی پیته کان به یه کتری . ئه وه گه وره ترین فیله که شه یان له باوه پدارانی ده کات . وه پیغه مبه ر ﷺ ده فه رموی : (أسوأ الناس سرقة الذي يسرق من صلاته . قالوا یا رسول الله کیف یسرق من صلاته ؟ قال : لا یتم رکوعها ولا سجودها).

پیشه و " مالک " فه رموده یه کمان بو ئه گه ی پیته وه به سه نه دیک ی صحیح که ئه فه رمویت "

وقد كان القاريء يقرأ بالمئين حتى
كُنَّا نعتد على العصى من طول القيام،
وما كنا ننصرف إلا في فروع الفجر".

واته: قورئان خویننه کان نزیکه ی
دووسه د نایه تیان نه خویند له کاتی
به رنوښتی کردنیاندا به شیوه یه که خویمان
نه دا به سره گالوکه کانماندا له بهر دريښتی
وه ستانمان، بلاوه شمان لئنه ده کرد
تاکاتی سره تاکانی فهجر.

به لام به داخه وه له م سره ده مه ی
خویماندا وله مرگه وتیک له مرگه وته کانی
کوردستاندا که سیک بوی گپرامه وه که
پیش نویڅو وتارخوینه که یان سورته ی
"الإخلاص" که چوار نایه ته له چوار پکاتی
نویڅی ته راویدا نه خوینی.

رهنگه هندی که بلین: که موسلمانان
توانای یه که میان نی یه، نه مه راسته به لام
پاستی نه و قسه یه مانسای کردنی
دووهمیش ناگه یه نی به لکو ده بیت پیش
نویڅه کان ره چاوی بارودوخی
نویڅه ره کان بکه ن وبه شیوه یه کی مام
ناوه ندی نه زور کورت ونه زور دريڅ
نویڅه کان یان بوبکه ن.

۲- له ده ست دانسی نویڅی عیشا و
نویڅی ته راویح :

له په مه زاناندا تیبینی ده کریت هندی که
که س نویڅی عیشا ناکه ن به جه ماعت
چونکه ده یانه ویت بگه ن به نویڅ کردن له

دوای ئیمامیک که کردویانه به عاده تی
خویان نویڅی ته راویح ده که ن له دوای
نه و ئیمامه . نه وهش تاوانه و دروست
نی یه ، چونکه که مته رخه می کردنه له
کردنی نویڅه فه رزه کانه به جه ماعت .
وه ئینسان سه ری سورده مینتی که
ده بیستی و ده بینتی نه و نویڅه کاران
کومه ل کومه ل دین بؤ مرگه وتیکی دیاری
کراو، هر که کومه لیک نویڅان کرد به
جه ماعت کومه لیک تر دین
جه ماعتیک تر دروست ده که ن ، نابهم
شیوه یه به رده وام ده بن هه تاوه کو
ئیمامی نه سلی (په سمی) له دوویان سی
نویڅی ته راویح سه لام ده داته وه .

۳- به رده وام بوون له سه ر قنوت
کردن له نویڅی ته راویح دا :

وه یه کیک له سه ریچی یه کان بریتی یه
له به رده وام قنوت کردن له هر ویتیک له
په مه زاندا وه له دوای رکوع دا ، وه به هه له
دانانی نه و که سه ی که جاریک قنوت
نه کات ، یان پیش رکوع قنوت بکات ،
چونکه قنوت کردن هندی که جار دوای
رکوعه وه هندی که جاریش پیش رکوعه .

نه وه له پیغام مېرڼه وه ﴿؟﴾ وه رگراوه .
۴- زیده په وی کردن له گریاندا له
نویڅی ته راویح دا .

گریان له کاتی قورئان خویندن دا
به لگه یه له سه ر ئیمانی نویڅکارو

له نوپژدا قه دهغه کراوه له هه موو حاله ته کانیدا " له کاتی دوعا کردندا بی یان نا .

۷- وتنی (ثامین) له قنوتدا له دواى ئه و ووشانه ی که ئیمام ده یلیت که ستایشی خواى تیدا یه .

وه یه کیکی تر له هه له کان له قنوت کردندا ، جیاوازی نه کردنه له نیوان پرسته (جملة) ی دوعاو پرسته (جملة) ی ستایشی کردنی خوا . چونکه هه ندیک له نوپژکاران له کاتی قنوت کردندا ده لئین (ثامین) له سه ره تا وه تا کو تایی که واته پیویسته بیر له قسه کانی ئیمام بکه ینه وه ، ئه گه رووته کانی دوعا بوون " ئه وکاته ده لئین (ثامین).

۸- دهست هیئان به دهم و چاودا له دواى پارانه وه شیخ (ابن تیمیه) په حمه تی خواى لی بیت ده فه رموی: (وأما رفع النبي ﷺ يديه في الدعاء فقد جاء فيه أحاديث كثيرة صحيحة. وأما مسح وجهه بيديه فليس عنه فيه إلا حديث أو حديثان لا يقوم بهما حجة، والله أعلم).

۹- به رزکردنه وه ی ده ننگ له کاتی پارانه وه دا ، له کاتی قنوت دا ، بو نمونه : پیش نوپژ کار ده نگی به رز ده کاته وه له ناکاو له هه ندیک دوعاى دیاری کراودا ، به لام سوننه ت وایه ده ننگ به رز نه کریته وه . خواى گه وره ده فه رموی :

کاریگه ری قورئان به سه ری یه وه ، ئه وه ش گومانی تیدانی یه شتیکی باشه ، به لام گریان به ده نگی به رزه وه به شیوه یه که ببیته هوی مه شغول کردنی کومه لیک له نوپژکاران و هه روه ها جووله جوول کردن له گه ل گریاندا . به لکو وه هه ندیکیان به زوری له قنوت کردندا ده گریه ن ، به لام باشتر وایه گریانه که له کاتی بیستنی قورئان دابی .

۵- درپژکردنه وه ی دوعاو پارانه وه له کاتی قنوت کردندا :

درپژکردنه وه ی دوعاو پارانه وه له قنوتدا ده ببیته هوی دروست بوونی نارپه حه تی وقورسی و بیزاری بو نوپژکاران ، پیغه مبه ر ﷺ فه رمانی کردوه که چاودیری حالی نوپژکاران بکریت :

(إذا صلى أحدكم للناس فليخفف فإن فيهم الضعيف والسقيم والكبير وإذا صلى أحدكم لنفسه فليطول ما شاء) (۲۱).

۶- چاودا به رزکردنه وه و سه یر کردن له کاتی دوعاى قنوت دا :

وه هه روه ها ئه وه ی که په یوه ندی هه یه به قنوته وه ئه وه یه که هه ندیک نوپژکاران کاتی که ده سستیان به رز ده که نه وه بو پارانه وه ، چاویشیان به رزه که نه وه . چونکه چاودا به رزکردنه وه

(۲۱) رواه البخاري (۷۰۳)، ومسلم (۴۶۷).

(ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ) (۲۲)

(قرطبي) له ته فسیري ئه م ئایه ته دا ده فهرموئ : (الاعتداء في الدعاء في الدعاء على الوجوه منها الجمهور الكثير والصياح).

۱۰- پيش نويز خوين خوي تاييهت بکات به پارانه وه له قنوت دا ، واته ته نها بو خوي بپارپته وه يان راناوي که سي يه که مي تاك (ضمير المتکلم) به کار به يني پیغه مبهره ﷺ ده فهرموئ : (... ولا يؤم قوما فيخص نفسه بدعوة دوهم...) (۲۳).

۱۱- وتني هندی زیکري تاييهت يان هندی وته له نيوان هه موو دوو پکاتيکدا. بو نمونه وتني :

"سبحان الله" و "الحمد لله" و "الله اکبر" و "لا اله الا الله" و صلاوات دان يان هه زیکريکی تر "چونکه هيج جوریک له وزیکرانه تاييهت نه کراوه به وکاته وه واته "نيوان هه موو دوو پکاتيک له نويزه کاني ته راويح "به هه شيوه يه ک بيت به تاك بيت يان به کومه ل به دهنگي به رز بيت يان به بي دهنگي.

۱۲- زیکر کردنی به کومه ل له هندی مزگه وتدا به دهنگي به رز به ته سبيح يان به بي ته سبيح به شيوه يه ک که له هندی مزگه وتدا له ئه نجامی زورکردن

(۲۲) (سورة لأعراف: ۵۵).

(۲۳) رواه الإمام أحمد وأبو داود والترمذي (۳۵۷).

و زورمانه وه له و زیکرانه دا هه نديک له و که سانه ي که به شداری تيدا نه کن تفه که يان نه بيتته خوین له نه نجامدانی ده نگ هه لپرين وسه ریا داند.

۱۲- بيده ي زکرکردن له دواي سه لام

دانه وه له نويزی ته راويح :

وه هه روه ها نه وه ي که داهينراوه له م مانگه پيروزه . زیکر کردنه له دواي هه موو دوو سه لام دانه وه که ي نويزی ته راويح و نويزکاران دهنگي خويان به رزده که نه وه به دهنگيک که له يه ک ئاستدا بيت، نه مه شي هه ر هه مووي بيده يه .

هه روه ها نه مه ش به بيده عه داده نري کاتيک که خه لکه که له زیکرکردن دان بانگده ره که به دهنگيکی زور به رز ده لیت: ده هه زار سه لاوه ت له سه ر پیغه مبهره ﷺ يان (الصلاة يرحمکم الله) واته (نويز بکن په حمه تي خواتان لبي). وه بو هه ستان بو دوو ره که عه تي دوو هم ده لیت بيست هه زار سه لاوه ت له سه ر پیغه مبهره ﷺ، وه به م شيوه يه بو ي هه لده کشييت !. نه مه ش شتيکه داهينراوه و بيده يه "چونکه له پیغه مبهره وه ﷺ ريوايه ت نه کراوه که کرد بيتی يان بپياری له سه ر دابی، وه

بدریّت ، به لکو ئه بیّ به خواردن بدریّ ههروه کو له فه رموده سه حیحه کانی پیغه مبهردا (ﷺ) هاتووّه ( ) .

۲- زهکات دان به مندالّه کانت: زۆر له خه لکی له مانگی په مه زاندا زهکات دهدهت به مندالّه کانیا، ئه وهش دروست نی یه چونکه نه فه قه و دابین کردنی بژیوی مندالان واجبه له سه ر خاوه نه که یان .

۳- به رده وام زهکات دان به که سیکی دیاری کراو .

وهیه کیکی تر له سه ر پیچی یه کان ئه وهیه که هه ندیک که س زهکاته که ی ده دات به که سیک یان خیزانیکی دیاری کراو له خه لکی ، ئه وکاره دهکات به عاده تی خۆی هه رکاتیک زهکاتی دا له ماله که ی ، به لکو به وهش ناوه سیّ ده بینین ئه وکه سه زهکات دهره فه رمان به خزمه کانیشی دهکات که زهکات به و خیزانه یان ئه و که سه دیاری کراوه بدهن، ئه وهش دروست نی یه چونکه له وانیه ئه و که سه ی که به رده وام زهکاتی پیّ ده دریّت ده ولّه مه ند بووبیّت پیویستی به زهکات نه بیّت، له بهر ئه وه ئه بیّ بدریّت به که سیک شایه نی زهکات پیدان بیّت .

۴- به دوا دا نه گه پان و نه پیشکنین بوّ زهکات دان .

ههروه ها نه هاوه لان و نه تابعی و نه پیشینه چاکه کانیش کردویانه . که واته داهینان له دین قه ده غه یه ، وه باشترین هیدایه تیش هیدایهت و ریگه ی محمده ﷺ . له پاشان خه لیفه کان له دوا ی خۆی، له پاشان هاوه لانی (خوا له هه موویان رازی بی) ، که ئه مانه هیهچ شتیک له م بیدعانه یان نه کردو . ده با ئیمهش له سه ر ریگه ی ئه وان بین" چونکه هه موو خپرو به خته وه ری یه که له شوین که وتنی ئه وان دایه و هه موو خراپه و زیانیکیش له داهینان له دین دایه .

۱۴- بیدعه ی "مرحبا-مرحبا" له پانزه پۆژی یه که مدا و"الوداع-الوداع" له نیوه ی کۆتایی په مه زاندا

ئه مهش یه کیکی تره له داهینراوه کان و ووشه کانیش به گویره ی جیاوازی له هجه و ناوچه کان ئه گوړیّت .

حهوته م

له بیدعه کانی زهکاتی سه ر فتره :

۱- خه ملاندنی ئه م زهکاته به پاره :

زانایان "شیخ عبد الله بن عبد العزيز بن باز و شیخ محمد بن صالح العثیمین و شیخ صالح بن فوزان و شیخ عبد الرحمن بن جبرین" هه موو هاودهنگن له سه ر ئه وه ی که نابیّ زهکاتی سه ر فتره به پاره

( ) "فتاوی رمضان" ج ۲ ص (۹۱۸-۹۲۸) .

سه ریڼیچی یه کی تر ده بینین که هه ندیک خه لک ناگه رین به دوی که سیک که شایسته ی زه کات پیدان بیت “ هه رکه سیک فیه قیری بیذی یه کسه ر به په له زه کات که ی ده داتی بو ئه وه ی تاوانبار نه بیت ، به بی ئه وه ی بیر له و که سه بکاته وه که زه کاتی ده داتی نه گه ر چی فیه قیریش بیت . چونکه نابی زه کات بدریت به که سیک که عیباده تی خوی پی نه کات و له سه ریچی کردنی خوا به کاری بهینیت ، یان نویننه کات

هه شته م / هه ندیک بیدعه له شه وی

خه تم کردنی قورئان

وه ئه وه ی داهینراوه له م شه وه گه وره یه دا: له به رزکردنه وه ی ده نگه پارانه وه له دوی خه تم کردنی قورئان ، ئه م پارانه وه ش به کومه ل ده کهن ، یان هه رکه سه و بو خوی ده پارپته وه ، به لام به ده نگیکي به رز“ به مه ش پیچه وانه ی ئه م نایه ته یه په فتار ده کهن که ده فه رموی:

[ادعوا ربکم تضرعاً و خفیةً انه لا یحب المؤمنین] (۲۵)

واته: (بپارینه وه له په روه رڼگارتان به گه ردن که چی و به نهینی).

وه پارانه وه به نهینی باشتره له به ر نیه ت پاکی ، چونکه پارانه وه به نهینی دورت ده خاته وه له ریابازی ، وه کاتی که هاوه لان ده نگیان به رز کرده وه له کاتی پارانه وه دا پیغه مبره ﴿؟﴾ پی پی فهرمون : (یا ایها الناس اربعوا علی أنفسکم فإنکم لا تدعون أصم ولا غائباً، إنه معکم ، إنه سمیع قریب) (۲۶).

واته : (ئهی خه لکینه دابمرکینه وه وه هیدی ببنه وه و روحم به خوتان بکه ن“ چونکه ئیوه هاوار ناکه نه که ریک یا که سیکي ون ، به لکو ئه وه ی ئیوه هاواری ده کهنی له گه لتاندا یه به زانیاری خوی ، وه ئه و بیسه ره و نزیکه) .

نویهم / بیدعه ی ناهه نگ گپران به

بوئنه ی یادی غه زای به در:

وه هه روه ها ئه وه ی که داهینراوه له م مانگه پیروزه دا بریتی یه له یاد کردنه وه ی غه زای به در ، ئه مه ش له شه وی حه قده ه می ئه م مانگه دا ده کریت . له م کاته دا خه لک کوره بنه وه له مزگه وت که زوریه یان خه لگی (عه وام)ن ، وه هی واشیان تیدایه ئیددیعیای زانست ده کات . وه ناهه نگه که یان به خویندنه وه ی چه ند نایه تک ده ست پی ده کات، له پاشان

(۲۶) البخاری (۲۲۹۲).

(۲۵) (سورة الأعراف: ۵۵).

کاره هه موو سالتیک له و پرژهدا ، یان له و شه وهدا دووباره ده بیته وه .

که واته تایبته کردنی ئه م شه وه - شه وی حه قده هه می مانگی ره مه زان - به کۆبوننه وه و یادکردنی خواو خویندنه وه ی هؤنراوه و، کردنی به بؤنه (مناسبه) یه کی شه رعی ، هیچ ئه سالتیکی نی یه ، نه له قورئان و نه له سوننه تدا ، وه له هاوه له کان - خوا لییان رازی بی - و تاببعی و پیشینه چاکه کان وهرنه گیراوه .

شیخی ئیسلام (ابن تیمیه) - ره حمه تی خوا ی لی بی - ده فه رمی : (بیغه مبه ر ﷺ چه ند وتار و په یمان و پروداوی هه یه له چه ند پوژتیکی دیاری کراودا که تیاندان باسی بنچینه کانی دین ده کات .: وه ک له پوژی به درو ، حونه ین و ، خنده ق ، ..... و ئازاد کردنی مه ککه و، کاتی کۆچ کردنی و چوونی بۆ ناو شاری مه دینه .

له پاشان پیویست ناکات ئه م پوژانه بکرین به جه ژن ، به لکو ئه مه گاوره کان ده یکن ، ئه وانسه ی که پروداوی پوژگاره کانی (عیسی علیه السلام) یان کردووته چه ند جه ژن و ئاهه نگیک ، وه به هه مان شیوه ش جووله که کان ئه مه کاریانه . به لکو جه ژن شتیکه ده بیته

باسی چیرۆک و به سه ر هاتی شه پی به در ده کریت . وه باسی پالئه وانیه تی هاوه لان - خوا لییان رازی بیته - ده کهن و زیاده پوهی ده کهن له م باس کردنه ش ، وه هه روه ها چه ند هؤنراوه یه ک ریک ده خن به م بؤنه یه وه . ﴿ وه وتار بیژی واش هه یه به وتاره ئاگرینه کانی (الخطب الناریه) ، تیایدا هانی گه نجانی هه رزه کارو دلگه رم ده دات بۆ کاری هه ماسی وتوندو تیژی وناحه کیمانه ! . وه واده زانن خوا پیویستی کردووه له هه مان رۆژدا هه موو سالتیک موسولمانان غه زابکه ن ! ﴿ .

وه له هه ندی ولاتی موسولماناندا ده ولته به شیوه یه کی ره سمی به م بؤنه یه وه ئاهه نگ ده گیریت و یه کیک له به پرسانی ده ولته تیش ئاماده ده بیته .

وه هیچ شاره وانیه که ئه م جووره ئاهه نگانه چه ندین شتی خراپی لی ده که ویته وه ، وه ک کۆبوننه وه له مزگه وته کاندان به مه بهستی غه یری خوا په رستی و یادکردنی ، وه هه روه ها ئه م کۆبوننه وانه ده بنه هوی دروست بوونی ده نگه ده نگ و ژاوه ژاو ، که پیویسته ماله کانی خوا ی گه وره ی لی بیاریزی . وه هه روه ها هه ندیک که سی بی دین و دوور له خوا دینه ناو مزگه وت . وه هه روه ها وینه گران دینه ناو مزگه وت بۆ وینه گرتن ، سه ره پای ئه مه ش ، ئه م

شهر دای بنی ، وه نه وهی که شهر دایبنی و بریاری له سهر بدا ، نه و شوینی ده که وین ، نه گهر نا هیچ شتیك نابی له دیندا دابهینری که تییدا نه بی^(۲۷) .
 که واته : خو خه ریک کردن به م شتانه و هاوشیوهی نه مانه هه ره مووی شتی داهینراوه که بونه ته هوی دورخستنه وهی خه لکی له وهی که خواو

پښتانه مه رڼو وگړنتي پښتانه مه رڼو : زیندوو کړنه وهی شه وه کانی په مه زان به نوڼوو زیکر .
 وه گه وره ترین به لاو مه ترسی له سهر موسولمانان بریتی په له وازهینان له شته شه رعی په کان و کړدنی شته ناشه رعی په کان و داهینراوه کان .
 والحمد لله

﴿من أقوال السلف﴾

۱. (أسرع الناس ردةً أهل الأهواء) / . واته : خیرترین خه لکان که پاش گه زده بڼه وه له نیسلام که سانی شوینکه و ته ی ده سته و تاقمه ئاره زووبازده کان . الحسن البصري (رحمه الله)
۲. (اجتنب من يعادي أهل الكتاب والسنة لئلا يعديك خسارته) / الامام ابن القيم الجوزية . واته : دووریکه وه له وه که سه ی دژایه تی شوین که وتوانی قورئان و سونه ت ده کات بو نه وهی درم و نه خو شتی په که ی نه ت گریته وه .
۳. (عليك باثار من السلف وإن رفضك الناس ، وإياك وآراء الرجال وإن زخرفوه لك بالقول ، فإن الأمر ينجلي وأنت على طريق مستقيم) / الامام الاوزاعي (رحمه الله) . واته : ریگه و ئاسه واری پیشین بگره گهر خه لکیش تویان نه ویست ، وه دووریکه وه له راو بوچوونی پیاوان گهر به ووتی جوانیش بویان پازانیته وه ، چونکه گهر و ابکه یت ته مه کانت لی دهره ویته وه و به ئاینی خوت ئاشنان ده بیت و له سهر ریگه ی راست ده بیت .

(۲۷) اقتضاء الصراط المستقیم (۲/۶۱۴، ۶۱۵).